

Nr 166.

Av herr **Lindqvist** i Halmstad, *om skrivelse till Kungl. Maj:t angående meddelande av bestämmelser därom att vissa varor skola vid införsel till försäljning vara försedda med tydlig ursprungsbeteckning eller särskilt importmärke.*

Uti en vid 1922 års riksdag i andra kammaren väckt motion, nr 89, hemställde undertecknad, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i lagen angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning, att importörer av färdiga guld-, silver- eller nysilverarbeten bleve skyldiga att förse importerad vara med ordet »import».

Andra lagutskottet, dit sagda motion hänvisats för behandling, hemställde i utlåtande den 28 februari, nr 6, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda, samt anförde därvid, bl. a., att, enligt vad utskottet inhämtat, hade frågan om införande av obligatorisk märkning med ordet »import» av utländska varor, som hit infördes för försäljning, nyligen upptagits till behandling i ett vidare sammanhang. Styrelsen för Sveriges industriförbund hade nämligen, efter inhämtande av yttranden i ämnet från ett stort antal av vårt lands industrisammanslutningar, beslutat att ingå till Kungl. Maj:t med en framställning om vidtagande av åtgärder för utfärdande av sådana bestämmelser, att vissa varor av utländskt ursprung och av sådana slag, som vore föremål för tillverkning i Sverige, skulle, därest de icke vore försedda med tydlig ursprungsbeteckning, genom importörens försorg, innan de utlämnades från tullverket, förseas med ordet »import», anbragt på ett i ögonen fallande sätt enligt särskilt fastställda grunder.

Då sålunda enligt utskottets förmenande den av motionären väckta frågan i ett vidare sammanhang komme att inom den allra närmaste tiden dragas under Kungl. Maj:ts prövning, ansåg sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

Utskottets hemställan blev också av riksdagen bifallen.

Den av utskottet åberopade framställningen från Sveriges industriförbund ingavs sedermera den 10 mars till Kungl. Maj:t. I sin skrivelse

erinrade industriförbundet bland annat därom, att i Förenta staterna enligt lag av den 3 oktober 1913 alla artiklar av främmande tillverkning, som kunde märkas, stämplas eller etiketteras, måste vara försedda med uppgift om ursprungslandet i tydliga engelska ord på synlig plats, som ej finge skymmas. Liknande bestämmelser hade utfärdats även i Kanada genom lag av den 17 augusti 1921.

För sin del ansåg industriförbundet, att det skulle vara till gagn för betydande delar av den svenska industrien, om importerade industrialster vore försedda med ett märke, som angäve, att varan vore av utländskt ursprung, exempelvis med ordet »import» eller »utländsk vara» eller någonting dylikt. Märkningen skulle givetvis ej omfatta alla varuslag, då för en stor del varor märkning varken vore lämplig eller erforderlig, bland annat på grund därav att ursprungslandet ändock vore känt. Vilka varuslag, som skulle ifrågakomma, borde fastställas genom särskild utredning. Vad anginge sättet för märkets anbringande finge noga tillses, att åtgärden bleve så effektiv som möjligt, utan att kostnaderna för märkningen bleve oskäligen. Bestämmelserna om särskilt importmärke för vissa varuslag kunde även kompletteras med ett förbud mot varornas saluförande, utan att dylikt märke funnes åsatt.

Industriförbundets framställning är för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Såsom av det ovanstående framgår förutsatte industriförbundet, att en utredning verkställdes i ämnet. Det organ, på vilket en dylik utredning, så vitt jag kan finna, närmast torde ankomma, patentlagstiftningskommittén, är emellertid för närvarande icke i funktion. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 24 november 1922 i samband med den allmänna kommittéindragningen har nämligen berörda kommittés verksamhet förklarats från och med ingången av år 1923 skola vila och därefter icke utan Kungl. Maj:ts särskilda medgivande upptagas. Vid sådant förhållande lär knappast något Kungl. Maj:ts förslag i ämnet vara att förvänta till den nu församlade riksdagen.

På grund härav och då ett uppskjutande av frågans avgörande på obestämd tid måste lända en del av vår industri till väsentlig skada, har jag ansett mig böra bringa frågan under riksdagens prövning. Därvid tillåter jag mig anföra följande.

Då berörda spörsmål på sin tid i samband med frågan om oriktig ursprungsbeteckning var föremål för patentlagstiftningskommitténs övervägande, ställde sig nämnda kommitté avvisande till detsamma. I sitt den 20 september 1911 till Kungl. Maj:t avgivna betänkande med förslag till lag angående förbud mot införsel till riket av varor med oriktig ursprungsbeteckning m. m.

uttalade också patentlagstiftningskommittén, att en obligatorisk märkning av importfabrikat finge anses onödigt sträng, t. ex. då fråga vore om vissa finare glasvaror, och ofta nästan omöjligt att genomföra, särskilt i fråga om mycket små föremål.

Nämnda kommitté synes emellertid hava förutsatt en *generell* obligatorisk märkning av importerade färdigfabrikat. En så vittgående märkning torde emellertid av förut anförda skäl icke böra komma i fråga.

Berörda märkningsfråga syntes vidare ha saknat större aktualitet före kriget. Därmed är ingalunda sagt, att märkning av importfabrikat i vissa fall — särskilt gäller detta metallmanufakturarbeten — skulle varit utan betydelse för svensk industri. Tvärtom anser jag, att en del svenska industrigrenar även före kriget skulle haft stort gagn därav, därigenom att åtskilliga utländska massartiklar då ej skulle kunnat, såsom ofta skett, i handeln utgivas för eller förväxlas med svenska kvalitetsvaror.

Under de sista åren har frågan om märkning av vissa importvaror emellertid fått en vida större betydelse än förut. Bekant är, hurusom efter kriget avsevärda mängder av importfabrikat — ofta av mycket underhaltig beskaffenhet — införts i landet. I ett stort antal fall hava dessa importvaror till mönster och modeller varit rena efterbildningar av svenska kvalitetsvaror. Importörer, såväl som detaljhandlare med importfabrikat, hava givetvis icke haft anledning att upplysa allmänheten om att av dem utbudna varor varit av främmande ursprung. Allmänheten har på så sätt kommit att köpa alster, som den i många fall icke alls eller endast till lägre pris skulle ha köpt, därest ursprunget varit bekant. Att detta varit till skada för tillverkarna av motsvarande svenska produkter behöver ej närmare utläggas.

I en del fall har det t. o. m. varit möjligt att åt importvaror helt förläna prägel av svensk tillverkning, i det vissa fabrikat efter införseln underkastats en obetydlig efterbehandling samt därefter åsatts märke eller stämpel, angivande varan såsom svensk tillverkning. Särskilt har detta varit och är alltjämt fallet beträffande importerade nysilverarbeten, vilka i stor utsträckning efter införseln få genomgå ett förnicklings- eller försilvringbad, varefter stämpeln «svensk tillverkning» samt juvelerarens firmanamn åsättas desamma. (Nu gällande lagstiftning torde icke lägga något hinder i vägen för ett dylikt tillvägagångssätt.) Enligt bland fabrikanter inom denna bransch gängse uppfattning skulle dylika alster, därest de vore försedda med ursprungsbeteckning, icke finna avsättning i på långt när samma omfattning, som nu är fallet, och blott till betydligt lägre priser än de som gälla för motsvarande, alltigenom svenska fabrikat.

Såsom av det anförda torde framgå, har spørgsmålet om obligatorisk märkning av importfabrikat numera, på grund av den utveckling förhållandena tagit, kommit i ett helt annat läge än före kriget. Enligt mitt förmenande påkallar denna fråga statsmakternas uppmärksamhet i hög grad. Det ligger dessutom enligt min uppfattning stor vikt uppå, att frågan finner en snar lösning.

Såvitt jag kan finna torde de varuslag, som för närvarande äro i mera trängande behov av märkningsskydd, till antalet vara tämligen begränsade. Ett fastställande av dessa varuslag torde icke vara förenat med större svårigheter. Genom tull- och traktatkommitténs mycket omfattande industriundersökningar lärer tillräckligt underlag finnas för bedömande av vilka industrialster torde behöva skyddas på nämnt sätt. Närmast torde böra komma i fråga nysilverarbeten samt vissa metallmanufakturarbeten, såsom handredskap för lantbruket, sågar, hammare, yxor, tänger, knivar, saxar och lås m. m. Enligt vad jag förvissat mig om, anse vederbörande svenska tillverkare verkligt behov föreligga i fråga om märkning av förevarande fabrikat.

Bestämmelser om märkning av importvaror är ingen nyhet för vår ekonomiska lagstiftning. Dylika bestämmelser hava nämligen vid flera tillfällen, såväl utan som efter framställning av riksdagen, meddelats författningsvägen.

Sålunda hava kungl. kungörelser utfärdats den 5 februari 1909 och den 4 april 1910 angående införsel av samt handel med vissa slag av utländskt frö, däri stadgats, bland annat, att ifrågavarande varuslag måste, för att få införas till riket, vara märkt på visst sätt. Liknande bestämmelser om ursprungsbeteckning för importerade varor hava vidare meddelats rörande bland annat sul- och bindsulläder samt remläder i kungl. förordning den 11 april 1919, rörande skodon i kungl. förordning den 9 maj 1919, i fråga om spelkort i kungl. kungörelse den 13 juni 1919 samt rörande köttvaror och djurfett i kungl. förordning den 30 september 1921.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t efter verkställd utredning snarast möjligt måtte utfärda bestämmelser därom, att de i gällande tulltaxa för inkommande varor under rubrikerna 812, 816—820, 825—833, 839—846, 848—851, 861—862, 928—930 upptagna varuslag ävensom de övriga varuslag, som Kungl. Maj:t kan finna nödigt

medtaga, icke må från utrikes ort till riket införas för försäljning med mindre de äro försedda med tydlig ursprungs-beteckning eller särskilt importmärke, anbragt på ett i ögonen fallande sätt enligt särskilt fastställda grunder.

Stockholm den 21 januari 1923.

Axel Lindqvist.
